

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 104/2023-87

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou Škubla & Partneri s. r. o., Digital Park II, Einsteinova 25, Bratislava, IČO 36 861 154, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Martin Škubla, proti postupu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019 a príkazu vydanému v tomto konaní 6. októbra 2021 a proti postupu Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. VII/2 Gv 7/17/1000 a súhlasu vydanému v tomto konaní 6. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť v časti, ktorou sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 10 ods. 2 a 3, čl. 11, čl. 13, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019 a príkazom vydaným v tomto konaní 6. októbra 2021, postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. VII/2 Gv 7/17/1000 a súhlasom vydaným v tomto konaní 6. októbra 2021, **p r i j í m a** na ďalšie konanie.
2. Ústavnú sťažnosť vo zvyšnej časti **o d m i e t a**.
3. Návrhu na rozhodnutie o dočasnom opatrení **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. decembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jemu zodpovedajúceho základného práva podľa čl. 7 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva byť stíhaný len zo zákonných dôvodov a zákonným spôsobom podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúceho základného práva podľa čl. 8 ods. 1 listiny, základných práv na súkromný a rodinný život a ochranu osobných údajov podľa čl. 19 ods. 2 a 3 ústavy a im zodpovedajúcich základných práv podľa čl. 10 ods. 2 a 3 listiny, základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a jemu zodpovedajúceho základného práva podľa čl. 11 listiny, základného práva na listové tajomstvo podľa čl. 22 ods. 1 a 2 ústavy a jemu zodpovedajúceho základného práva podľa čl. 13 listiny, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu zodpovedajúceho základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúceho základného práva podľa čl. 37 ods. 2 listiny, základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a jemu zodpovedajúceho základného práva podľa čl. 40 ods. 3 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na súkromný a rodinný život podľa čl. 8 dohovoru, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 7 Charty základných práv a slobôd Európskej únie (ďalej len „charta“), práva na ochranu osobných údajov podľa čl. 8 charty, vlastníckeho práva podľa čl. 17 ods. 1 charty, práva na účinný prostriedok nápravy a spravodlivý proces podľa čl. 47 charty a práva na obhajobu podľa čl. 48 ods. 2 charty.

2. K porušeniu práv uvedených v predošlom odseku malo dôjsť (i) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry (ďalej len „NAKA“) v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019 [pôvodne vedenom pod ČVS: PPZ-5/BOK-CA-2012, resp. neskôr pod ČVS: PPZ-499/NKA-FP-BA-2012 (ďalej aj „namietaný postup NAKA“)], (ii) príkazom NAKA vydaným v tomto konaní 6. októbra 2021 (ďalej aj „napadnutý príkaz NAKA“) a taktiež (iii) postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) v konaní vedenom pod sp. zn. VII/2 Gv 7/17/1000 (ďalej len „namietaný postup úradu špeciálnej prokuratúry“) a (iv) súhlasom úradu špeciálnej prokuratúry vydaným v tomto konaní 6. októbra 2021 s vydaním príkazu NAKA v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019 zo 6. októbra 2021 (ďalej len „napadnutý súhlas úradu špeciálnej prokuratúry“).

3. Sťažovateľ navrhuje napadnutý príkaz NAKA zrušiť a prikázať NAKA, aby mu boli vrátené veci zaistené na jeho základe a taktiež ich kópie alebo deriváty, pričom alternatívne navrhuje prikázať NAKA, aby boli ich kópie a deriváty zničené (o tejto skutočnosti zároveň sťažovateľ žiada zaslať zápisnicu alebo písomnú informáciu).

4. Sťažovateľ ďalej žiada zrušiť uznesenie o začatí trestného stíhania z 9. januára 2012, ktoré bolo vydané pod pôvodným ČVS: PPZ-5/BOK-CA-2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenie o začatí trestného stíhania“), pričom okrem neho žiada zrušiť aj samotné trestné stíhanie v súčasnosti vedené v rámci trestného konania pod ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019 (ďalej aj „trestné stíhanie Gorila“ alebo „trestné konanie Gorila“). Zároveň žiada priznanie trov konania pred ústavným súdom.

5. Okrem meritórneho rozhodnutia sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd podľa § 130 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) rozhodol o dočasnom opatrení, aby NAKA a úrad špeciálnej prokuratúry boli povinné zdržať sa v akomkoľvek trestnom konaní (vrátane trestného stíhania Gorila) nakladania s vecami špecifikovanými v napadnutom príkaze NAKA, a to akéhokoľvek užívania vrátane požičiavania, vyhotovovania kópií a derivátov získaných z týchto vecí a iného spracovania, resp. využívania týchto vecí. Sťažovateľ tiež žiada, aby NAKA a úradu špeciálnej prokuratúry bola uložená povinnosť zabezpečiť uchovanie vecí špecifikovaných v napadnutom príkaze NAKA, kópií a derivátov získaných z týchto vecí tak, aby nedošlo k ich strate, znehodnoteniu a sprístupneniu akýmkoľvek ďalším osobám. Napokon sťažovateľ v návrhu na vydanie dočasného opatrenia taktiež navrhuje, aby akékoľvek tretie osoby, ktorým boli veci špecifikované v napadnutom príkaze NAKA, ich kópie a deriváty sprístupnené, boli povinné zdržať sa užívania týchto vecí vrátane požičiavania, vyhotovovania kópií a derivátov získaných z týchto vecí a iného spracovania a využívania týchto vecí a zabezpečiť ich uchovanie tak, aby nedošlo k ich strate, znehodnoteniu a sprístupneniu akýmkoľvek ďalším osobám, a to všetko sťažovateľ navrhuje až do rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

6. Z ústavnej sťažnosti, ako aj jej príloh vyplýva nasledujúci skutkový stav veci: Trestné stíhanie Gorila začalo vydaním napadnutého uznesenia o začatí trestného stíhania z 9. januára 2012 pod pôvodným ČVS: PPZ-5/BOK-CA-2012. Toto trestné stíhanie bolo následne vedené pod ČVS: PPZ-499/NKA-FP-BA-2012 a aktuálne pod ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019. Trestné stíhanie Gorila bolo začaté pre niekoľko korupčných skutkov a pre skutok, ktorý orgány činné v trestnom konaní právne kvalifikovali ako založenie, zosnovanie a podporovanie zločineckej skupiny.

7. V inom trestnom konaní vedenom NAKA pod ČVS: PPZ-72/NKA-BA2-2019 (ďalej len „trestné konanie Arpáš“) boli sťažovateľovi zaistené viaceré hnutelné veci ako dôležité pre trestné konanie. V čase ich zaistenia bol sťažovateľ v trestnom konaní Arpáš (aj formálne) obvinený. Generálny prokurátor Slovenskej republiky uznesením č. k. IV/3 Pz 29/21/1000-12 z 31. augusta 2021 (ďalej len „uznesenie generálneho prokurátora“) zrušil obvinenie sťažovateľa v trestnom konaní Arpáš, ako aj všetky na neho nadväzujúce rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní z dôvodu ich nezákonnosti. Tým boli zrušené aj rozhodnutia a zaistovacie úkony, prostredníctvom ktorých sa zaistené veci sťažovateľa v trestnom konaní Arpáš dostali do dispozície orgánov činných v trestnom konaní. V trestnom konaní Arpáš bolo 9. septembra 2021 rozhodnuté o vrátení zaistených vecí sťažovateľovi. V nadväznosti na uznesenie generálneho prokurátora a uznesenie o vrátení zaistených vecí doručil sťažovateľ 23. septembra 2021 vyšetrovateľke NAKA žiadosť o umožnenie prevzatia zaistených vecí, ktorou požiadal o (i) vrátenie vecí, ktoré mu boli zaistené v rámci trestného konania Arpáš, (ii) odovzdanie alebo zničenie akýchkoľvek kópií a/alebo derivátov týchto vecí a napokon (iii) poskytnutie informácií, ako bolo so zaistenými vecami v priebehu zaistenia nakladané. Právny zástupca sťažovateľa o niekoľko dní požiadal emailom o informáciu o stave

vybavenia žiadosti a následne urgoval jej vybavenie. Emailovou správou z 30. septembra 2021 oznámila vyšetrovatel'ka NAKA právnenmu zástupcovi s'ťažovateľa, že v dôsledku uznesenia generálneho prokurátora zaniklo jeho splnomocnenie na zastupovanie s'ťažovateľa v trestnom konaní Arpáš. Zároveň navrhla dva termíny na faktické vrátenie zaistených vecí, k otázkam kópií a derivátov zaistených vecí sa nevyjadřila. Právny zástupca s'ťažovateľa podal na NAKA 1. októbra 2021 opätovnú žiadosť o umožnenie prevzatia zaistených vecí, ku ktorej doložil nové plnomocnenstvo, a zároveň informoval vyšetrovatel'ku NAKA o ďalšom postupe vo vzťahu k termínom prevzatia zaistených vecí. Pre faktické vrátenie zaistených vecí vyšetrovatel'ka NAKA určila termín až o mesiac po vydaní uznesenia o vrátení zaistených vecí. Vyšetrovatel'ka NAKA zaistené veci s'ťažovateľa fakticky vrátila 7. októbra 2021 advokátovi Mgr. Michalovi Švecovi (ďalej len „advokát“), ktorý ich prevzal v procesnom postavení právneho zástupcu s'ťažovateľa, o tomto úkone bol spísaný protokol o vrátení zaistených vecí.

8. Ihneď po faktickom vrátení zaistených vecí v trestnom konaní Arpáš vyšetrovatel'ka NAKA vyzvala advokáta na opätovné vydanie niektorých z nich do trestného stíhania Gorila. Advokát takéto dobrovoľné splnenie edičnej povinnosti vo vzťahu k trestnému stíhaniu Gorila odmietol s odôvodnením, že vrátené a prevzaté veci sú z trestného konania Arpáš. Poukázal pritom na svoju zákonnú povinnosť mlčanlivosti, ktorej nebol s'ťažovateľom zbavený, a z toho dôvodu nebol oprávnený výzve na vydanie vecí do trestného stíhania Gorila vyhovieť. O tomto úkone bola vyhotovená zápisnica o vydaní vecí zo 7. októbra 2021, ktorá bola podpísaná o 10.45 h.

9. Po podpísaní zápisnice o (neúspešnom) vydaní vecí doručila vyšetrovatel'ka advokátovi napadnutý príkaz NAKA s dátumom vydania 6. októbra 2021 a s odôvodnením, že ide o veci, ktoré môžu prispieť k objasneniu trestnej činnosti v rámci trestného stíhania Gorila. S jeho vydaním súhlasil ešte 6. októbra 2021 dozorový prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry. Na základe napadnutého príkazu NAKA vydaného so súhlasom prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry odňala vyšetrovatel'ka advokátovi a) externý disk striebornej farby, b) kartu bielej farby v striebornom obale, c) mobilný telefón zn. iPhone, tmavej farby s obalom a SIM kartou, d) mobilný telefón zn. Apple, čiernej farby so SIM kartou, e) kartu bielej farby (spolu ďalej len „odňaté veci“). O úkone bola spísaná zápisnica o odňatí vecí, v ktorej sú odňaté veci presne špecifikované a z ktorej vyplýva, že advokát bol na základe napadnutého príkazu vyzvaný, aby veci predložil na stôl, a zároveň bol upozornený na možnosť osobnej prehliadky a prekonanie odporu v prípade ich nepredloženia. Po takto formulovanom upozornení advokát požadované veci položil na stôl a došlo k ich faktickému odňatiu vyšetrovatel'kou NAKA. Úkon odňatia vecí skončil o 11.05 h, zápisnica o odňatí vecí bola podpísaná o 11.15 h.

10. V trestnom konaní Gorila bolo uznesením z 23. novembra 2022 (tzn. po podaní ústavnej s'ťažnosti, ktorá je predmetom prieskumu v tomto konaní, pozn.) začaté trestné stíhanie a zároveň bolo vznesené obvinenie s'ťažovateľovi a ďalším osobám, pričom je potrebné uviesť, že skutky, pre ktoré bolo týmto uznesením začaté trestné stíhanie, nie sú totožné so skutkami, pre ktoré bolo od roku 2012 vedené trestné stíhanie Gorila. Konkrétne v uznesení z 23. novembra 2022 sa vo vzťahu k s'ťažovateľovi nenachádzajú také skutky, pre ktoré by mu bolo iba vznesené obvinenie podľa § 206 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Z toho je možné dôvodiť, že s'ťažovateľovi nebolo vznesené obvinenie v súvislosti s pôvodným trestným stíhaním Gorila vedeným v trestnom konaní pod totožným

ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019 (pôvodne ČVS: PPZ-5/BOK-CA-2012). To bolo zo strany ústavného súdu ustálené tým, že uznesením z 23. novembra 2022 vydaným pod ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019 bolo zároveň podľa § 199 ods. 1, 2 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie pre skutky 1.1 až 3.3, pričom sťažovateľovi bolo vznesené obvinenie pre skutky 1.1, 3.1, 3.2 a 3.3, z čoho je zrejmé, že pre skutky, ktoré sú predmetom obvinenia sťažovateľa, sa trestné stíhanie pred 23. novembrom 2022 nevedlo. Tieto skutky neboli obsiahnuté v pôvodnom trestnom stíhaní Gorila.

11. Uznesením prokurátorky Krajskej prokuratúry v Bratislave z 2. decembra 2022 bolo zrušené uznesenie Úradu inšpekčnej služby, útvaru ochrannej služby a prevencie, odboru ochrany a prevencie, oddelenia Stred z 30. septembra 2022, ktorým bolo podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnuté trestné oznámenie sťažovateľa podané v súvislosti s vydaním napadnutého príkazu NAKA. V odôvodnení uznesenia sa prokurátorka Krajskej prokuratúry v Bratislave vyjadrila aj k nezákonnosti (v konaní pred ústavným súdom) napadnutého príkazu NAKA, keď v konkrétnom o. i. uviedla, že vyšetrovatelka NAKA „realizovala iba formálny (simulovaný) úkon vrátenia nezákonne zaistených vecí splnomocnenému zástupcovi [REDAKOVANÉ], pričom bezprostredne potom tieto po dobrovoľnom nevydaní, ihneď odňala v inej veci na podklade príkazu na odňatie vecí, ktorý sama vyhotovila, podpísala, a v ktorého odôvodnení jednoznačne popisuje, že veci, ktoré boli zaistené v jednom konaní síce vráti, ale chce ich zaistiť pre konanie druhé, pričom predpokladá, že nebudú dobrovoľne vydané, a teda vyhotovuje predmetný príkaz.“. Podľa prokurátorky Krajskej prokuratúry v Bratislave práve táto skutočnosť bola kasačným dôvodom na zrušenie uznesenia o odmietnutí trestného oznámenia sťažovateľa vo vzťahu k jeho podozreniu zo zneužitia právomoci verejného činiteľa vyšetrovatelkou NAKA mjr. [REDAKOVANÉ].

12. V podaní zo 7. februára 2023 sťažovateľ poukázal na výrok 3 nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 454/2022 z 12. januára 2023, podľa ktorého: „Súhlasom prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 1. decembra 2020 s príkazom vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry ČVS: PPZ-NKA-OBA-2020/1478-V z 1. decembra 2020 na prehliadku iných priestorov boli porušené základné práva sťažovateľov na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života podľa 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“ V tejto veci boli sťažovateľmi štyri právnické osoby so sídlom na [REDAKOVANÉ], pričom podľa ústavného súdu k porušeniu ich základných práv došlo v súvislosti s policajným zásahom proti sťažovateľovi, ku ktorého realizácii došlo 1. decembra 2020 v rámci trestného konania Arpáš.

13. Z nálezu ústavného súdu podľa sťažovateľa vyplýva, že aj keď nebol priamym účastníkom konania sp. zn. III. ÚS 454/2022, jeho závery majú priamy vplyv aj na prebiehajúce konanie z dôvodu, že ním ústavný súd vyslovil nezákonnosť, resp. neústavnosť zaistenia vecí dôležitých pre trestné konanie Arpáš (pri policajnom zásahu 1. decembra 2020), pričom práve niektoré z týchto už pôvodne nezákonne zaistených vecí boli opätovne zaistené spôsobom, ktorý sťažovateľ namieta v tomto konaní.

II. Argumentácia sťažovateľa

14. Proti namietanému postupu NAKA v trestnom konaní Gorila, napadnutému príkazu NAKA, namietanému postupu úradu špeciálnej prokuratúry v trestnom konaní Gorila a jej súhlasu s vydaním napadnutého príkazu NAKA sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje:

a) Vyšetrovatel'ka NAKA napadnutým príkazom NAKA, ako aj postupom vzťahujúcim sa na odňatie vecí v trestnom stíhaní Gorila účelovo obišla uznesenie generálneho prokurátora, ktorého legálne konzekvencie sa o. i. prejavili aj v nezákonnosti zaistenia totožných vecí v trestnom konaní Arpáš. Napadnutý príkaz NAKA je nezákonný, keďže veci sťažovateľa, ktoré boli na jeho základe odňaté, nesúvisia s trestným stíhaním Gorila.

b) Napadnutý príkaz NAKA bol vydaný vopred (tzn. ešte pred uskutočnením výzvy na vydanie vecí zo strany vyšetrovatel'ky NAKA), a to pre prípad, ak dotknutá osoba nesplní 7. októbra 2021 svoju edičnú povinnosť dobrovoľne, čo v čase vyhotovenia napadnutého príkazu NAKA, ako aj v čase udelenia napadnutého súhlasu úradu špeciálnej prokuratúry s jeho vydaním (6. októbra 2021) nemohli orgány činné v trestnom konaní predpokladať. Sťažovateľ teda argumentuje tým, že Trestný poriadok neumožňuje vydať príkaz na odňatie vecí preventívne *ex ante*.

c) Napadnutý príkaz NAKA smeroval proti osobe, na ktorú sa edičná povinnosť nevzťahovala, keďže nedošlo k zbaveniu mlčanlivosti advokáta sťažovateľom. Vyšetrovatel'ka NAKA mala vedomosť o tom, že veci sťažovateľa, ktoré boli pôvodne zaistené v trestnom konaní Arpáš, príde 7. októbra 2021 fakticky prevziať jeho právny zástupca, čo bolo zrejmé najmä z predchádzajúcej emailovej komunikácie advokáta s vyšetrovatel'kou NAKA. Advokát v čase, keď mu boli veci sťažovateľa odňaté, navyše nedisponoval plnomocenstvom vo vzťahu k trestnému stíhaniu Gorila, ale výlučne substitučným plnomocenstvom v trestnom konaní Arpáš.

d) Napadnutý príkaz NAKA neobsahuje všetky zákonné náležitosti a nie je náležite odôvodnený. Konkrétne nemá ani základné zákonom ustanovené náležitosti, keďže v ňom absentuje skutok, ako aj právna kvalifikácia, pre ktoré mal byť príkaz vydaný [zákonná požiadavka vyplývajúca z § 181 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku].

e) Sťažovateľ taktiež namieta postup NAKA a úradu špeciálnej prokuratúry v trestnom stíhaní Gorila z dôvodu, že trvá od 9. januára 2012, a to bez vznesenia obvinenia konkrétnej osobe (v čase podania ústavnej sťažnosti), a preto trestné stíhanie Gorila považuje ako celok za nezákonné. Jedným z dôvodov je aj to, že orgány činné v trestnom konaní do napadnutého uznesenia o začatí trestného stíhania z trestného oznámenia selektívne vybrali iba niektoré skutky, ktoré sú navyše vymedzené nedostatočným spôsobom v rozpore s § 199 Trestného poriadku.

f) Napádať nezákonnosť uznesenia o začatí trestného stíhania Gorila, ako aj samotné trestné stíhanie Gorila sťažovateľovi podľa jeho názoru prináleží z dôvodu, že má v tomto trestnom stíhaní postavenie materiálneho obvineného, a to aj napriek tomu, že mu v jeho priebehu ani do času podania ústavnej sťažnosti nebolo formálne vznesené obvinenie. Postavenie materiálne obvineného v trestnom stíhaní Gorila sťažovateľ vyvodil z jednotlivých ustanovení ústavy, listiny, charty, dohovoru, ako aj z príslušnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva.

g) Vo vzťahu k nezákonnosti trestného stíhania Gorila sťažovateľ poukazuje na uznesenie ústavného súdu zo 17. februára 2016 vo veci sp. zn. I. ÚS 99/2016, a to osobitne na odlišné stanovisko disentujúceho sudcu, ktorý uviedol, že „*OČTK zneužívajú inštitút trestného stíhania vo veci ktorý inak po roku 1990 bol medzi prvými ako neústavný z nášho Trestného poriadku vypustený a neskôr opäť tam zaradený - ktorým sa veľmi jednoducho zbavia obvinení a ich obhajcovia všetkých práv, ktoré im prislúchajú v neverejnom a nekontradiktórnom prípravnom konaní, pretože môžu otáľať so vznesením obvinenia konkrétnej osobe a vykonávať celý rad dôležitých dôkazov bez účasti obhajcu a podozrivý nemá žiadnu možnosť sa hájiť, pretože nie je formálne obvinený, tak ako to je popísané aj v predmetnej sťažnosti. Zdá sa mi preto neúnosné, aby preverovanie podozrenia, že zo strany sťažovateľov dochádzalo v minulosti po dlhšiu dobu k systematickému páchaniu trestnej činnosti, trvalo takú dlhú dobu bez toho, že by OČTK od 9. januára 2012 doteraz nevzniesli obvinenie voči konkrétnej osobe, a to aj napriek vyčerpaniu všetkých dostupných procesných prostriedkov, ktoré sťažovatelia mali k dispozícii (sťažnosti, opakované sťažnosti a pod.). Vidím v tom známky ľubovôle a veľkého formalizmu v činnosti OČTK, ktorá si „zaslúžila“ väčšiu pozornosť zo strany ústavného súdu, než ju prezentoval vo svojom uznesení. Nie je mi zrejmé, aký právny prostriedok sťažovatelia ešte majú k dispozícii, aby účinným spôsobom „pohli“ predmetnú kauzu k nejakému výsledku, než bola ústavná sťažnosť.*».

h) Nezákonnosť trestného stíhania Gorila je podľa názoru sťažovateľa v súčasnej dobe ešte viac prehĺbená, a to najmä s poukazom na namietaný postup NAKA a úradu špeciálnej prokuratúry vo vzťahu k už namietanému odňatiu vecí sťažovateľa prostredníctvom napadnutého príkazu NAKA vydaného so súhlasom úradu špeciálnej prokuratúry. Tieto skutočnosti ústavný súd vo svojom uznesení č. k. I. ÚS 99/2016 zo 17. februára 2016 nevzal a vzhľadom na to, že nastali až po jeho vydaní, objektívne ani vziať do úvahy nemohol.

i) Podľa názoru sťažovateľa bola jediným dôvodom namietaného odňatia vecí ich väzba na jeho osobu, keďže predmetné veci nemajú žiadny objektívny súvis s trestným stíhaním Gorila. Exemplifikatívne sťažovateľ uvádza, že skutky, ktoré boli predmetom (pôvodného) trestného stíhania Gorila, sa mali stať v rokoch 2005 až 2006, pričom odňatý mobilný telefón bol vyrobený v roku 2019.

j) Vyšetrovatelka NAKA v odôvodnení napadnutého príkazu neuviedla žiadne konkrétne skutočnosti, z ktorých by vyplýval dôvod odňatia vecí sťažovateľa, pričom sa obmedzila iba na arbitrárne konštatovanie, že „*odňaté veci môžu prispieť k objasneniu predmetu trestného stíhania.*“. Napadnutý príkaz NAKA je tak v celom rozsahu nepreskúmateľný. Z odôvodnenia napadnutého príkazu NAKA taktiež nevyplýva, či smeruje proti samotným veciam sťažovateľa alebo proti ich obsahu, v ktorom prípade by orgány činné v trestnom konaní boli povinné postupovať v intenciách § 91 ods. 1 Trestného poriadku, a teda vydaním príkazu na uchovanie, vydanie a odňatie počítačových údajov, čo vzhľadom na jeho charakter predstavuje miernejší prostriedok procesného donútenia.

k) Od začatia trestného stíhania Gorila v roku 2012 mohla vyšetrovatelka zaistiť akýkoľvek predchádzajúci mobilný telefón sťažovateľa, avšak uskutočnila tak účelovo až po vydaní uznesenia generálneho prokurátora v trestnom konaní Arpáš z dôvodu, aby si orgány činné v trestnom konaní

zabezpečili kontinuálnu dispozíciu s vecami sťažovateľa, a to aj bez vecného súvisu týchto vecí s trestným stíhaním Gorila.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia práv špecifikovaných v bode 1 odôvodnenia tohto uznesenia namietaným postupom a napadnutým príkazom NAKA a namietaným postupom a napadnutým súhlasom úradu špeciálnej prokuratúry. Domáha sa aj zrušenia uznesenia o začatí trestného stíhania vo veci Gorila, ako aj samotného trestného stíhania v tejto veci.

16. Vo vzťahu k predbežnému prerokovaniu ústavnej sťažnosti je v prvom rade potrebné uviesť, že sťažnostné námietky týkajúce sa samotného trestného stíhania Gorila, ako aj uznesenia o začatí trestného stíhania Gorila [formulované v bode 14 písm. e) a f) odôvodnenia tohto rozhodnutia] už v minulosti boli predmetom ústavného prieskumu v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 99/2016, na ktoré vo svojej ústavnej sťažnosti poukazuje samotný sťažovateľ. V závere odôvodnenia svojho uznesenia č. k. I. ÚS 99/2016 zo 17. februára 2016 ústavný súd konštatoval: „V súvislosti so sťažovateľmi namietanou nezákonnosťou v prípravnom konaní, ktorá je podľa nich dôvodom na rozhodnutie o zastavení trestného stíhania, resp. zrušenie trestného stíhania, čo sa vzhľadom na ich argumentáciu javí byť ich primárnym cieľom, ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že sťažovatelia nemajú v trestnom konaní postavenie subjektu trestného konania, nie sú stranou v trestnom konaní, teda Trestný poriadok im priznáva len niektoré procesné práva a povinnosti, realizáciou ktorých nemôžu podstatne ovplyvniť priebeh samotného trestného konania. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že uvedené procesné postavenie sťažovateľov, z ktorého vyplýva, že v namietanom trestnom konaní sa dosiaľ nerozhodovalo o ich osobnej slobode, stíhaní alebo zadržaní, im neumožňuje namietat nezákonnosť trestného stíhania a dosiahnuť jeho zrušenie, resp. zastavenie v konaní pred orgánmi činnými v trestnom konaní a ani v konaní pred ústavným súdom. Svedok má možnosť namietat porušenie svojich práv v trestnom konaní len v súvislosti so svojím výsluchom (napr. základné právo na právnu pomoc v konaní podľa čl. 47 ods. 2 ústavy).“ V podstate z týchto dôvodov bola skoršia ústavná sťažnosť sťažovateľa v rozsahu totožných sťažnostných námietok ako tých, ktoré sú formulované v bode 14 písm. e) a f) odôvodnenia tohto rozhodnutia, odmietnutá ako podaná neoprávnenou osobou.

17. Taktiež je potrebné uviesť, že skutočnosť, či sťažovateľ mal v čase podania ústavnej sťažnosti v rámci trestného stíhania Gorila postavenie materiálne obvineného (v čase rozhodovania o tejto ústavnej sťažnosti už je sťažovateľ v trestnom konaní Gorila formálne obvinený), bola v ostatnom období osobitne posúdená v náleze ústavného súdu č. k. I. ÚS 448/2021 z 10. novembra 2022, ktorý v bode 137 odôvodnenia konštatoval: „Európsky súd pre ľudské práva však konkrétne vo vzťahu k sťažovateľovi konštatoval, že žiadne okolnosti v jeho veci ho neuviedli do pozície osoby, ktorá bola obvinená z trestného činu vo vyšetrovaní Gorila (bod 106 rozsudku). Preto ani ústavný súd, rešpektujúc rozsudok ESĽP vo veci [REDAKOVANÉ] proti Slovenskej republike, ako aj svoje predchádzajúce rozhodnutia, nenachádza v súčasnom štádiu konania dôvod prekonať záver, že sťažovateľ nemá v trestnej veci Gorila postavenie materiálne obvineného.“

18. Z dôvodov uvedených v predošlých dvoch bodoch odôvodnenia je možné ustáliť, že v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu vzťahujúcej sa na postavenie sťažovateľa v rámci pôvodného trestného stíhania Gorila, od ktorej ústavný súd ani v tomto prípade nevidel objektívnu možnosť sa odkloniť, tomuto nemožno v rámci trestného stíhania Gorila priznať práva materiálne obvineného, a tým ani objektívne vyhovieť jeho parciálnym sťažnostným námietkam uvedeným v bode 14 písm. e) a f) odôvodnenia tohto rozhodnutia. Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v predmetnej časti podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou, pričom z tohto dôvodu sa ústavný súd ani nezaoberal námietkami sťažovateľa smerujúcimi k zákonnosti trestného stíhania Gorila a právu na obhajobu v trestnom stíhaní Gorila v rozsahu označených ustanovení čl. 17 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a im zodpovedajúcich základných práv podľa čl. 8 ods. 2 a čl. 40 ods. 3 listiny.

19. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012). Právo na spravodlivý proces garantované čl. 6 dohovoru je pritom *expressis verbis* ustanovením, ktoré je možné namietat výlučne v prípadoch, ak sa v konaní pred ústavným súdom napáda meritórne rozhodnutie súdu. Z dôvodu, že sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namieta porušenie čl. 6 dohovoru výlučne vo vzťahu k namietaným postupom a napadnutým rozhodnutiam orgánov činných v trestnom konaní, a teda vo vzťahu k policajtovi a prokurátorovi, rovnako ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti nevidel takú námietku sťažovateľa, v ktorej kontexte by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie čl. 13 dohovoru, a preto aj v tejto časti odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú. Z týchto dôvodov bolo potrebné ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia čl. 6 a čl. 13 dohovoru podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

20. V zmysle čl. 51 ods. 1 charty ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. Z dôvodu, že z tvrdení sťažovateľa v ústavnej sťažnosti ani z jej príloh nevyplýva, že by v prípade namietaných postupov a napadnutých rozhodnutí orgánov verejnej moci skutočne dochádzalo k výkonu práva Európskej únie, pričom uvedenú skutočnosť v rámci svojho prieskumu neidentifikoval ani ústavný súd, bolo potrebné ústavnú sťažnosť v rozsahu označených práv vyplývajúcich z jednotlivých ustanovení charty taktiež odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

21. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd ďalej zistil, že ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a taktiež že v jej časti identifikovanej

vo výroku 1 uznesenia nie sú dané žiadne dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, preto ju prijal na ďalšie konanie (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde) v rozsahu vymedzenom vo výroku 1. Práve v tomto rozsahu bude v ďalšom konaní potrebné posúdiť otázku jej opodstatnenosti. V ďalšom konaní bude ústavný súd predovšetkým skúmať, či namietaným postupom a napadnutým príkazom NAKA a taktiež namietaným postupom a napadnutým súhlasom úradu špeciálnej prokuratúry došlo k porušeniu ním označených základných práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy, resp. ľudských práv a základných slobôd garantovaných medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná.

22. V konaní o prijatej ústavnej sťažnosti ústavný súd následne rozhodne aj o ďalších požiadavkách sťažovateľa uplatnených v petite ústavnej sťažnosti.

23. Ústavný súd nezistil, že by boli splnené zákonom vymedzené predpoklady na rozhodnutie o dočasnom opatrení podľa § 130 zákona o ústavnom súde. Návrh na dočasné opatrenie sa týka zákazu nakladania s vecami a vyhotovovania kópií a derivátov informácií z nich získaných. Takýto zákaz vyžaduje posúdenie oprávnenosti a prípustnosti zásahu NAKA a úradu špeciálnej prokuratúry, ktoré budú predmetom až meritórneho posudzovania ústavným súdom. Skorší zákaz by mohol v istom zmysle prejudikovať výsledok vecného prieskumu, a preto ústavný súd návrhu nevyhovel (bod 3 výroku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. februára 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu